

SİYASET FELSEFESİ

Siyaset Felsefesinde Devlet Anlayışı

**Devleti Doğal Bir Varlık
Sayan Yaklaşımlar**

**Devleti Yapay Bir Varlık
Sayan Yaklaşımlar**

Siyaset Felsefesinde İdeal Düzen Arayışları

Felsefe tarihinde İdeal bir düzenin olup olmadığı tartışmaları birbirine karşıt iki görüşün ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Bunlardan ilki insanın doğal yapısından yola çıkarak İdeal bir düzenin olamayacağını öne süren görüşler. Diğer, özgürlük, eşitlik, adalet gibi idelerden hareket ederek ideal bir devlet düzeninin olabileceğini öne süren görüşlerdir.

1. İdeal Bir Düzen Olamaz!

Sofistlere ve nihilistlere göre ideal bir düzen yoktur; çünkü düzenin amacı insan mutluluğunu sağlamaktır. tüm insanların mutluluğunu sağlamak ise olanaksızdır. Bu anlamda bugüne kadar hiçbir düzen mutlak insan mutluluğunu sağlayabilmiş ve bundan sonra da sağlayabilecek değildir ve bu yüzden de ideal bir düzenden söz edilemez.

Sofistler: İdeal düzen herkesi memnun edebilecek bir düzen olmalıdır. böyle bir düzen doğada kalmıştır, daha sonra da görülmeyecektir. herkesin üzerinde uzlaşabileceği bir devlet yoktur.

Nihilizm: otoriteye dayalı tüm kurumlar insan özgürlüğüne ve yaratıcılığına bir engeldir. bütün toplumsal kötülükler insanın özgür olamamasından kaynaklanır. dolayısıyla insanı sınırlayan bütün değer, kurum ve düzenler kötü olup yıkılmalıdır. nihilizm, bu görüşüyle anarşizmle birleşir.

2. İdeal Bir Düzen Olabilir

- Asıl sorun ideal düzeni belirleyen ölçütlerdedir.

Bu görüşlerin dayandığı üç ana nokta :

- eşitlik
- özgürlük
- adalet

Özgürlüğü Temel Alan Yaklaşım (Liberalizm)

- Adam Smith, J. Locke ve Stuart Mill
- Batı dünyasının kapitalist üretim tarzının dayandığı felsefi temel.
- Smith'in “bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler” sözüyle özetlenebilir.
- İdeal düzen mutlak anlamda birey özgürlüğünü sağlayabilen düzendir. Bir düzenin ideal sayılabilmesi için özgürlükçü olması gerekmektedir.

Eşitliği Temel Alan Yaklaşım (Sosyalizm)

- St Simon, Fourier, Prodhon, Owen ve Marx
- İdeal düzeni belirleyen ölçüt eşitlik ilkesidir.

c. Adaleti Temel Alan Yaklaşım (Sosyal Hukuk Devleti)

- Özgürlüğü veya eşitliği temel alan yaklaşımların dayandığı ekonomik sistemler insan ve toplum problemlerini çözmeye yetememiştir. Bu nedenle ideal düzeni belirleyen ölçüt olarak adalet ilkesi öne sürülmüştür.
- Özgürlüğün olmadığı yerde eşitlikten, eşitliğin olmadığı yerde ise özgürlükten söz etmek olanaksızdır. Adalet ilkesini temel alan yaklaşım sosyal hukuk devleti denilen yeni bir devlet modelinin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Siyaset Felsefesinde Farklı Ütopyalar

Şimdiye kadar öngörülen veya uygulanan hiçbir devlet tarzı mutlak anlamda insan mutluluğunu sağlayamamıştır. Bu yüzden insanlar yeni devlet arayışlarını sürdürmektedirler. Bu çabalar kapsamında düş gücüne dayalı hayali devlet biçimleri de üretilmiştir. Bu hayali düzen tasarımlarına olmayan yer anlamına gelen ütopya denir. Ütopya hiçbir yerde bulunmayan düşsel bir devlettir.

Tarih içerisinde ütopya yazarları iki başlık altında toplanır:

**İSTENİLEN
ÜTOPYALAR**

**İSTENİLMEYEN
ÜTOPYALAR**

İstenilen Ütopyalar

- Her şeyin yolunda gittiği, toplumsal alanda herhangi bir sorunun bulunmadığı, kusursuz bir devlet ve düzen tasarımını ifade eder. Bunlar iyimser bir bakış açısıyla kaleme alınmış ütopyalardır. Örneğin:

Platon: Devlet

Farabi : El Medinet'ül Fazıla

Thomas Moore: Ütopia

Campenella: Güneş Ülkesi

İstenilmeyen Ütopyalar

- Kötümser bir bakış açısıyla yazılmış ütopyalar gelecek için karamsardır. İnsanlığın geleceğinin özellikle kontrolsüz teknolojik gelişmeler yüzünden kötü olacağına ilişkin bir karamsarlık içerirler. Örneğin;

Aldous Huxley: Yeni Dünya

George Orwel: 1984

Kaynakça

T. Mengüŕođlu, (2000), Felsefeye Giriŕ.

Magee, B. (2004). Felsefenin Öyküsü.
Ankara: Dost.

Ferry, L. (2007). Gençler için Batı Felsefesi.
İstanbul: Türkiye İş Bankası

Honer, S.M. ve Hunt, T.C. (1996). Felsefeye
Çağrı. (çev.H. Ünder). Ankara: İmge.

Warburton, N. (2008). Felsefeye Giriŕ.
İstanbul: Paradigma.